

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

ChristenUnie, D66, PvdD, JA21, CDA, GroenLinks-PvdA, SGP

(d.d. 29 april 2024)

Nummer
4088

Onderwerp
Waterkwaliteit Nieuwkoopse Plassen: Aalscholvers op de Pot

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Het water in het gedeelte de Pot in de Nieuwkoopse plassen/N2000 is ernstig verontreinigd door uitwerpselen van aalscholvers en andere vogels. Dat blijkt uit waarnemingen van Natuurmonumenten en uit de Natuurdoelanalyse Nieuwkoopse Plassen en de Haeck (nov.2021) Natuurdoelanalyse Natura 2000 103 Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (wur.nl), blz. 48:

“Het gebied de Pot aan de oostzijde van het Plassen- en moerasgebied, waar een grote aalscholverkolonie zit, is min of meer van de rest van het plassengebied geïsoleerd. Het water wordt gedefosfateerd door een nieuwe defosfateringsinstallatie langs de Uitweg. Door legakkers op strategische plekken te herstellen is een stroming door het hele gebied gecreëerd waardoor de defosfateringsinstallatie effect bereikt in het hele gebied van de Pot. Door het afkoppelen van voormalige doorvoer naar Noordse Buurt is de uitstraling van de Pot naar de omgeving (specifiek richting het westelijke deel) echter toegenomen, waardoor ook de waterkwaliteit in het Schippersgat aanzienlijk is verslechterd vanwege de fosfaatlast afkomstig van de aalscholverkolonie in de Pot. Wanneer voor het probleem van eutrofiëring vanuit de grote vogelkolonies niet een effectieve oplossing wordt bedacht, is er een grote kans dat er ook eutrofiëring van de groeiplaatsen van trilveensoorten en groenknolorchis optreedt. Sterker nog, er lijkt zelfs al sprake te zijn van beïnvloeding van trilveensoorten in een gebied net te oosten van het Maarten-Freeken Wije. Het verdwijnen van kranswiervegetaties in het Schippersgat geeft aan dat de grenswaarden ver worden overschreden, en de chemische metingen laten een stijging van fosfaatconcentraties in dit gebied zien (Figuur 3-11). De defosfatering in de Pot is nu onvoldoende effectief om uitstroom van fosfaat richting andere gebiedsdelen voldoende te beperken.”

Hoogheemraadschap Rijnland en waterschap Amstel, Gooi en Vecht zoeken een oplossing om het verontreinigde water af te voeren uit het gebied. Schoner water is een voorwaarde om de natuurdoelen en de Kaderrichtlijnwaterdoelen te behalen. Dat geldt voor heel Zuid-Holland, maar voor deze vragen beperken wij ons tot gebied de Pot in de Nieuwkoopse plassen.

- 1. Ziet u het verbeteren van de waterkwaliteit van de Pot en het daarmee kunnen behalen van de natuur- en KRW-doelen als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincie(s) en waterschappen?*

Antwoord

Ja. Daarbij geldt wel een specifieke rolverdeling. De waterschappen dragen de zorg voor de (kwaliteit van de) regionale oppervlaktewaterlichamen en voor het beheer. De provincie bepaalt aan welke ecologische kwaliteitsdoelen het water moet voldoen en kan eventueel een beroep doen op uitzonderingsbepalingen die de Kaderrichtlijn Water (KRW) biedt. Specifiek voor de Pot heeft Provincie Zuid-Holland een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Hoogheemraadschap van Rijnland (als uitvoerder van maatregelen) en Natuurmonumenten (als grond- en watereigenaar). Via de samenwerkingsovereenkomst heeft de provincie ook geld ter beschikking gesteld voor het uitvoeren van de benodigde maatregelen. De samenwerkingsovereenkomst heeft specifiek betrekking op het verbeteren van de waterkwaliteit in de Pot en omvat de maatregel isoleren van de Pot en het monitoren van de effecten daarvan. Die maatregel moet ervoor zorgen dat het voedselrijke water uit de vogelkolonies in de Pot zich niet kan verspreiden naar nabij gelegen wateren met beschermde (voedselarme) vegetaties. Voorafgaand aan de huidige samenwerkingsovereenkomst is al een defosfateringsinstallatie in de Pot geplaatst. Omdat deze niet optimaal bleek te functioneren, wordt -buiten de samenwerkingsovereenkomst- ook gewerkt aan het optimaliseren van de defosfateringsinstallatie, zodat zoveel mogelijk fosfaat uit het water verwijderd wordt en de waterkwaliteit ook in de Pot verbetert. Daarnaast heeft de provincie een onderzoek laten uitvoeren of het toedienen van zogenaamd 'waterijzer' (sterk ijzerhoudend zand dat een bijproduct is van drinkwaterwinning) de waterkwaliteit in de Pot kan verbeteren. Deze methode lijkt echter niet geschikt om op grote schaal (in de Pot) toe te passen.

- 2. Zo ja, bent u bereid om op korte termijn de waterschappen te vragen of zij provinciale ondersteuning wensen bij het oplossen van de verontreiniging in specifiek het gedeelte de Pot van de Nieuwkoopse Plassen?*

Antwoord

Ja. Ondersteuning is grotendeels geregeld via de samenwerkingsovereenkomst, maar mogelijk hebben de waterschappen behoefte aan (extra) specifieke ondersteuning. Binnenkort zal een bestuurlijk overleg plaatsvinden met Hoogheemraadschap Rijnland waar we deze en andere uitdagingen bespreken ten aanzien van het behalen van de KRW-doelen.

- 3. Op welke manier kunt en wilt u de waterschappen ondersteunen bij het afvoeren van het vervuilde water en het verbeteren van de waterkwaliteit in de Pot?*

Antwoord

Op basis van monitoringsgegevens van waterkwaliteit en vegetatie in de Nieuwkoopse Plassen is er door Rijnland in overleg met de provincie (Natura 2000-team) en Natuurmonumenten een plan gemaakt om de Pot verder te isoleren. Dit is nodig om zeldzame kranswiervegetaties die verdwenen zijn te laten herstellen. De provincie en het Hoogheemraadschap hebben hier een gedeeld belang: de provincie voor het halen van de natuurdoelen en het stellen van kaders voor de waterkwaliteit en het Hoogheemraadschap vanuit de KRW opgaven. In de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de inbreng van middelen en kennis door de verschillende partijen. De provincie ondersteunt het Hoogheemraadschap dus al via inbreng van kennis over Natura 2000-doelen en financiële middelen.

- 4. Vanuit welke (natuur)budgetten zou de provincie kunnen bijdragen aan het door de waterschappen realiseren van technische oplossingen om het vervuilde water weg te leiden uit dit gebied om zo de kans aanzienlijk te vergroten dat we de natuur- en waterkwaliteitsdoelen in dit gebied kunnen behalen?*

